

Ἄχεν, ἀφῆκεν· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ λέξεις ἐνίας αἰτίνες τὸ παράπαν οὐχ ὑπῆρχον ἐν Σουΐδᾳ, ἀλλοθέν ποθεν συλλέκταις προσέθηκεν, ώς ἂν οἱ ζητοῦντες τὸ στήματιόν μενον αὐτῶν ἔχοιεν ἀπονύτερον τε καὶ ἔτοιμότερον ἐντεῦθεν πορίζεσθαι· καὶ λέξεις δέ τινες ἀνεῳρτηνεύτους, ἔνθα ἐνεχώρει, ἐπιμελὲς αὐτῷ γέγονε σαφτήνισα·».

‘Ο τὴν λατινικὴν διδάξας τὸν Χαλκοκονδύλην, Ἀντώνιος Μόττας προσέθηκεν ἐπὶ κεφαλίδος τῆς ἐκδόσεως τοὺς ἔξις ἐπανετικοὺς στίχους.

Demetri, aeternos debet tibi mundus honores,
Quod dignum, quod tam nobile tradis opus.
Debet Motta magis, cari cui tanta resultat
Gloria discipulo, te duce quanta datur.

Δέος ἐπιστολαὶ τοῦ Χαλκοκονδύλου ἐκ Μεδιολάνων χρονολογούμεναι: 1491, ἡ μὲν ἐλληνιστὶ, ἡ δὲ λατινιστὶ, πρὸς τὸν μαθητήν του Ἰω. Ρευχλῖνον, κατεχωρίθησαν ἐν τῇ συλλογῇ τῶν πρὸς τοῦτον ἐπιστολῶν, τῇ τυπωθείσῃ τῷ 1519.

Ἐρμώνυμος ὁ Σπάρτιάτης.

Γεώργιος Ἐρμώνυμος, ή Χαριτώνυμος⁽¹⁾, ἐγεννήθη ἐν Σπάρτῃ, καὶ ἐμαθήτευσεν ὑπὸ τὸν Πλάτωνα⁽²⁾. Ἐλθὼν εἰς Ἰταλίαν καὶ ἐπ’ ὄλιγον διδάξας μετέβη, εἰς Γαλλίαν, βασιλεύοντος Λουδοβίκου ΙΑ', καὶ πρῶτος ἐδίδαξεν ἐν Παρισίοις συστηματικῶς τὰ Ἑλληνικά, τὰ ὅποια ἀκροθιγῶς ὄλιγον πρότερον εἶχε παραδώσει Γρηγόριος ὁ Τιφέρνας⁽³⁾.

⁽¹⁾ “Ἐνεκα τοῦ τότε” ἐπικρατοῦντος συρμοῦ τῆς μετωνυμίας, ὁ Γεώργιος διαφοροτρόπως μετέτρεψε τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ αὐτοκαλούμενος Τιφέρνυμος, Ἐρμώνυμος, καὶ Χριστώνυμος.

⁽²⁾ “Ἔγραψε δύο μονώδιας ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ διδασκάλου του” ἐκ τῆς δευτέρας ἀποσπώμεν τὴν ἔξις περικοπῆν: «Ἀλλ’ ὡς τῆς κοινῆς δυστυχίας, μᾶλλον δὲ ίδιας νέμης, ὡς πικρᾶς δρασίας, ὡς βρακάνου τύχης καὶ πονηρᾶς! διὸ ἐτύγχανον ἔχων »μόνην ψυχαγωγίαν, μόνην ἐν ἀλλοδεπῆ διατρίβων παρεσμαθίσιν, ἀφθαλμὸν νοητὸν, »φῶς τῆς ἐμῆς ἀθλίας ψυχῆς, καθηγεμόνα βειότατον, μᾶλλον δὲ προστάτην καὶ »κτηδεμόνα, ἐφ' ὃ καὶ μόνῳ τὰς τῆς ἐμῆς ἐσάλευσον ὥφελειας ἐλπίδας, οὐ ταῖς χρυσάσαις πτέρυξι τῆς σοφίας ὡς νεοττόδες ἐπετάγην, καὶ τοῖς ἀδεμαντίνοις λόγοις ἐκείνου, μᾶλλον δὲ οὐρανίοις καθηπλιζόμενος, τοῖς τῶν ἀλλων σοφιστῶν λόγοις μηδέποτε περιτραπέσεσθαι πεποιθώς, τούμὸν ἐγκαλλώπισμα, τὴν εὐδαιμονίαν, τὸ πλέον, τούτου, φῦν, ἀφίεται παρ' ἐλπίδα...»

⁽³⁾ Γρηγόριος Τιφέρνας ἐκ τῶν περιφανῶν ἐλληνιστῶν καὶ λατινιστῶν τῆς ΙΕ'-ἐκατοντατηρίδος, ἐγεννήθη τῷ 1413 ἐν Τιφέρνῳ τῆς Ούμερίας, καὶ ἀπέθανεν ἐν Εεγειτίᾳ περὶ τὸ 1466· ἐδίδαξε τὰ Ἑλληνικά εἰς τὴν πατρίδα του, Νεάπολιν, Μιλάνου, καὶ ἐπὶ τέλους εἰς Παρισίους. Ο Νωδάξιος “Ἑλληνα τούτου θεωρῶν λέγει, «primus ab expugnata Constantinopoli Lutetiam venit, et sistens se coram rectorate academiam dixit». Ο Weiss ὅμως (Biographie Universelle tom. 46) δὲ παρακέχεται, ὅτι εἰς τὸν Τιφέρναν ἐδοθῇ ἐδρα τῆς ἐλληνικῆς ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν Παρισίων. Κατὰ λάθος ο Matthæus (Historia Lodovici XI, lib. XI) καὶ